

pa da kaj ti je, devotka, da se tak nježno plačeš? Ona mu odgovori: idi od ovud, neznati delija, kaj me pitaš, ipak mi pomoči nemreš. Nu, samo mi poveč mrti ti pomognem. Došel bu črni Arapi in oduzel me mojemu ocu i majki; neg imela sem jednoga človeka, koj bi me osloboditi mogel, neg neče. Ponujala sem mu dvanajst tovorov blaga i jednu košulju, koja ne je niti predena, niti tkana, niti zlejana, neg je iz suhoga zlata napravljena, i takovu guju, koja ima vu zubi balčak a na balčaku zlatu košaricu i vu košarici dragi kamen, poleg kojega more večerati o pol noči kak o pol beloga dana; ali neče; sunce ga ne vidlo, niti mesec po njem svetil, niti nigda više majke ne vidil, niti vtica mu pevala. A Marko nji odgovori: ne budali ne budali, neg idi i kaži, da sem ja došel; ja sem ti Marko. Otec naj te lepo odpravi i naj ti 'se da, kaj mu trebalo i kaj zahteval bude.

(Konec sledi.)

Svarilno in podučno.

Hudodelnik.

Žalosten izgled napačne otroške odreja.

IV.

Stari Štefan Adnadjev v V....ru je pošten in častit rokodelec; to vé vsak človek v mestu in po bližnjih selih. Možiček je delaven in se pošteno s svojim zaslužkom živi.

Bogat ni ravno stari Štefan, ali vendar se ne ozirajo njegovi lonci za pomoč v hiše sosedov. Akoravno pa je starček dost dobrega, je vendar še več hudega skušil v svojem življenji: roditelje je zgubil že v otročjih letih, sinove in hčere namest da jih udomi, oženi in pomoži — vse do ene same hčere moral je poslati pred seboj na drugi svet; tudi marljiva gospodinja je sledila otrokom, samo on ostane s svojo najmlajšo hčerko.

Al v hiši Štefanovi še ni bilo take tuge in žalosti, odkar mu gorí ogenj na lastnem ognjišču, ko zdaj. —

Adnadjeva lepa hčerka je blede, objokanih lic, v tugi veliki, v težki žalosti! —

Nedavno še je bila Minka cveteča devica, kinč svojega spola, ponos in dika svojega starega očeta; sleherni jo je ljubil in z njo se rad družil. Al zdaj celo mesto kaže z perstom za njo, kjerkoli se očitno pokaže. —

Kaj je vgasnilo žareči ogenj njenih mōdrih oči, ktere so se blisketale, kakor zvezdice ponoči na vedrem višnjem nebu? kaj je zbrisalo in odneslo rudečico z njenih lepih lic? kaj ji je vgrabilo pokoj blage njene duše in mir njenega mladostnega serca? kakšen červ je spodgriznil ta lepi cvet njeznosti in lepote deklice?

Jefrem Ačimov je tisti gadni červ, ki je spodgrizel lepoto device, ki ji je ostrupil serce, ki je njo, milo najmlajšo hčerko in jedinico njenega starega očeta, potegnil za saboj v svojo propast; on ji je vgrabil njeno nedolžnost, njeno najdražje blago, vso njeno srečo! —

Zdaj pač vidi in zapopade nesrečna deklica popolnoma, da greh človeka nesrečnega storí in pahne ga v propast. Zdaj nesrečna deklica zdihuje in mre žalosti, kadar pomisli na srečne in blažene dneve svoje nedolžne mladosti; kadar pomisli, kako je srečna bila v krogu svojih tovaršic, dokler jo je njena krotka in krepostna mati vodila poleg sebe po stezi življenja — mila njena majka, ki zdaj z nezadovoljnostjo gleda na njo iz unega sveta. Nadložna deklica se zdaj umiva v toplih solzah in neprestane jokati podnevi in ponoči, al zastonj! Solze njene nikakor in po nobeni ceni niso vstani popraviti razrušene in razvaljene sreče! —

Požar vniči domovja, potop požrè premoženje in blago al poškodovani ljudje si malo po malem z časom zopet opomorejo, ker čas, trud in delavnost so vstani zaceliti marsikako rano; al kadar se človeku vgrabi nedolžnost in sreča dušna vzame, za to rano ni leka. Zatoraj se pa tudi prav govori, da človek ne more svoje prave sreče nikjer razun sam v sebi najti.

Razun objokane deklice pa je v njeni hiši še eno nesrečno in žalostno bitje, stari Štefan namreč. Sivi starček je onemagal in onémil od težke žalosti. Poglejmo in premislimo ga nekoliko! Lasje so mu beli kakor gorski sneg, al lice ima pošteno. Ta človek je zmed mnogih družih ljudi zastran svoje vrednosti in poštenja zaslužil boljšo osodo; al zdaj ga eno z obupnostjo navdaja: zakaj ona po Jefremu zapeljana in oskrunjena deklica je njegova jedinica. Odkar mu je umerla zvesta in serčno vdana ženka, mu je bila postala mila hčerka edina tolažbe in edina podpora njegove slabotne visoke starosti; al nečloveški Jefrem oropa starčka te tolažbe, izterga mu iz onemoglih in nemočnih njegovih rok podporo, na katero se je revček opiral. Glejte ga, kako sedí starček ném od žalosti, vès vničen od sramote, nanešene na njegovo sivo glavo. O, da bi pač zamogel jokati in tako saj nekoliko olajšati britkosti prežalostnega serca! Al tudi to polajšanje mu ni dano, — tuge so mu okamele in odervenele vsahle persi. Nesrečni starček! al nimaš nikogar, kdor bi tebe žalujočega in tvojo jokajočo hčer saj količkaj vtolažiti poskušal? In kje je tisti malopridnež in hudodelnik, ki vaji je pahnil iz zemeljskega raja v toliko žalost? Ga li ne zbadajo terni obžalovanja, kadar gleda na svoje žertve? — Res je, zbode ga vest včasih zastran njegovih hudobij al čutstva lahkomisljenega in pokvarjenega mladenca utopljene so v strasti in neobčutljive za pravo obžalovanje hudobij. Glej ga hudobnega Jefrema! med tem ko starček in hči žalujeta in obupati hočeta, sedí nečlovek v svojem navadnem društvu med potepuhi in pijanci, med malopridneži in hudobneži — on se veseli; zakaj zdaj je on v tem društvu tako reči pervak. Pervi pije, prvi psuje, prvi meša preklete kvarte. O, kako je lahkomisljen, kako napčen, kako brezdušen, kako brezbožen in brezvesten postal: pijančeva, kvartá, psuje, poje in veseli se v blatu svojih hudobij, med tem, ko njegove žertve in njegova nesrečna mati jokajo in zdihujejo, tarnjajo in žalujejo, mrejo in obupujejo. —

Človek se ne rodi hudoben in napčen, ampak zane-marjena odreja ga tacega storí! —

Naj dražje blago, premoženje in dobro, ki ga roditelji zapustiti zamorejo svojem otrokom, je: dobra odreja in zlahtni poduki! —

(Dalje sledi.)

Kratkočasno berilo.

Lakomni kmet.

(Pravlica.)

Ako popotnik potuje po veliki cesti, ki od Celja v Konjice pelja, pride tudi v kakih 3 urah na Frankolovo. Ondi vidi iz ceste na pečovji pod goro razvaline nekdanjega grada „Stermstan“ (Landek) proti nebu moleti, od ktere ga si naši ljudje mnogo pripovedujejo. Bil je ta grad v 15. stoletji lastnina mogočnih in ponosnih celjskih grofov. Poprej pa so nek roparski vitezi v njem bivali in memogredoče ljudi ropali, terpinčili in gerdo mesarili, kakor naši kmetje še dandanašnji pripovedujejo. In ravno ti vitezi so nek mnogo mnogo zakladov naropali, kteri še sedaj pod razvalino pokopani ležijo, in ktere bi nek lahko „zadovoljen kmet“ našel. Okoli razrušenega zidovja pa raste sedaj beršlenj in drugo zeleno germovje, pa tudi majhne njive si je bližnji kmetič ondi napravil. Pripoveduje se, da je nek-daj en kmet tū oral in naenkrat kamnje med razvalino v zeleno travico spremenjeno in dve košate lipe se čez-nj razpenjati zagledal. Pod eno lipo pa je bila velika skrinja odperla in svitle sreberne dvajsetice in pa solnčnorumeni cekini so se mu nasproti zasmehljali! Pa oj! zraven je tudi grozen črn maček sedel in z repom migljaj. Kmetič je bil od začetka tako vesel, da se mu je kar serce smejalo. Pa ko je črnega mačka zapazil, se mu je veselje v močen strah spremenilo, tako, da ni vedel, kje da je in je mislil,

da ga že vrag v krempljah ima! Ta strah pa je kmalo zginit, ko se maček v zemljo pogrezne in namesto nja lep mladeneč pred njega stopi govoreč: „Pojdi le sèm, nič se ne boji!“ Kmetič, oserčen po teh besedah mladence, se bliža skrinji, pa čerkice ne zine. Mladeneč reče dalje: „Vzemi tukaj dnarjev, kolikor jih v žepe spraviš in nesi jih domú. Znaš tri dni zaporedoma enkrat na den po nje priti, pa nikoli jih ne smeš več vzeti, kakor jih v žepe gre!“ Pri tej priči mladeneč zgine in maček sopet sedi pri skrinji. Kmetič se ga ne boji več, akoravno hudo gleda, ampak le hitro začne žepe polniti z zlatom in srebrom. Ker je pa billakomen, bi bil naenkrat vse rad odnesel. Gre toraj po voz k zaram in meni skrinjo z zakladom zbasati. Sedaj pa maček čudno zarenči in vse hitro kakor prah mine. Mladeneč pa zopet pred kmeta stopi govoreč: „Nesrečnež! Zakaj nisi storil, kakor sim rekel! Lahko bi bil živel brez znoja in truda! Ker si pa tako lakomen, nimaš čisto nič. Sedaj bode zopet zaklad na dolge čase pokopan, dokler ne pride bolj zadovoljen kmet, kakor si ti!“ To izgovorivši zgine. Kmetič se za ušesmi praska, in se na dom podá vesel, da ga črn maček pobasal ni! — Čeravno take pravlice le za čas beremo in pišemo, vendar le tudi marsikteri nauk v njih najdemo. Glejte, dragi bravci, ta nam kaže, da nihče ne sme skopuh biti! Drugikrat zopet drugo! Janko Vijanski.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Ljubljane. V saboto večer med 11. in 12. uro so prišli trije možki na vežne vrata mlinarja Blaža Demšarja v Bukovšici v Selski soséski terkat. Ko jim odprè, ga veržejo na tla, povežejo mu noge in roke in z vervjó goltanec zadergnejo. Potem so mu pobrali, kar jim je dopadlo in so odšli. — Te silne moritve se natolcujejo trije, že več časa zasledovani potepúhi. — Pred nekterimi dnévi so peljali piramido v Postojno, ktera bo v spominj v Postojnski jami stala, da so Nj. c. k. veličastva, Cesar in Cesarica, mesca marca to jamo obiskali. Ljubljanski kamnosek gosp. Toman jo je iz domačega črnega marmorja kaj lično izdelal. — C. k. ministerstvo za uk in bogočastje je A. Janežičevo: „Slovensko slovnico za slovenske učence“ kot šolske bukve na slovenskih gimnazijah priporočilo.

Novičar iz raznih krajev.

Nj. c. k. Veličastvo, Cesar je prišel v tvorek ob 10. uri v kmetijsko razstavo. Sprejet po spodobnosti od odbora razstave je pregledal vse natanko in ostal ondi do treh po poldne. Še tisti dan zvečer se je nazaj na Ogersko vernil. — Mlajši cesarjeva hčerka, Gisela je v Buda-Peštu zboléla; zavoljo tega bodo Nj. Veličastva deset dni pozneje glavno mesto ogerske dežele zapustili in dalje po Ogorskem potovali. — V spominj razstave je Dunajski profesor K. Radnicki kaj lepo medaljo naredil. — Nj. c. k. Veličastva, Cesarja in Cesarico spremljejo v Buda-Peštu z resničnem, serčnem veseljem. Ako je že pomilostenje političnih zaslepljencov, ktereja je poslednji novičar omenil, cesarju serca vsih prikupilo, so sledéce cesarske djanja še bolj hvaležnost in vdanost céle ogerske dežele vnele. Za izzidanje gradú v Budi je bilo namreč 2 $\frac{1}{4}$ miliona gld. k davkom naloženih. Z najvišjem pisanjem od 9. t. m. ima plačevanje tega nadavka s koncom leta 1857 nehati. Ti dnarji in kar jih je bilo že poplačanih, se imajo za deželne potrebe in naprave porabiti, namreč za kmetijstvo, gojzdnarstvo, štipendije, premije itd. — Tako imenovano Neuenburško vprašanje dá še enkrat od sebe govoriti. Razglašenje pogodbenega načerta po švajcarskih časnikih je bilo krivo, da je pruski kabinet nove spodtike delati začel. Bere se, da ne odjenja več ne ta ne una stranka, in da je francozki cesar bratranca z na-

menom v Berolin poslal, da bi ta to reč zopet na gladko pot napeljal, in slišati je, da je princ Napoleon tudi ta namen dosegel (?). — V sardinskem državnem zboru še vedno na eni strani straši. Ali ministerski predsednik Cavour ima, skorej da iz Pariza opominjan, že toliko serca, da začne nepokojne duhove, kakor pravijo, panati. Tako je poslednje dni nekege gospoda Brofferio, ki je z vsakoverstnimi obrekami tuje vlade, zlasti pa cesarsko, obkladal, zavernil, da se ne spodobi in da nikakor ne gré, italiansko reč zagovarjati in vlado razžaljevati, s katero v miru živé, in s katero so pogodbe sklenjene, kterih nihče ne smé prelomiti. — Sv. Očeta, papeža sprejemljejo povsod s preserčnim veseljem. 9. t. m. so bili v Perugii. — V mnozih mestih na Nemškim in tudi v Švajci so pretečene dni začéli rokodelski družeti vkljubovati. Delati so nehali in več plačila od mojstrov terjati. To je dalo očetu katoljških rokodelskih družtev, gosp. Kolbingu priložnost, v prav očetovskem pisanju, imenovane družtva opomniti, da se to katoljškim družetom ne spodobi in da naj bodo svojim mojstrom pokorni. — V Segedinu je prišel strahoviti tolovaj Rosza Sandor, za ktereja je bilo 10.000 gold. postavljenih, v oblast. — Černogorci se še vedno v žalostnih homatijah motajo in preganjajo. Luka Radoniča so 11. t. m. kresijskemu poglavarju v Kotaru izročili. — Neki gosp. Ferdinand Montesanto je znašel umetnost, da telegraf njemu izročene poročila na mestu, kamor so namenjene, popolnoma černo natisne. V telegrafišu v Mantovi se je ta znajdba prav praktično skazala. — Iz Petrograda se piše: Cesar razodeva svojo blagovoljnost tudi s tem, da veliki množici iztirancov in v Sibirio poslanih privoljuje, se v domovino verniti. Poslednji čas je posebno več Poljakov in Litavcov ta milost doletela. — Iz švajcarskega mesta Berna se piše, da je papežev poslanec v Švajci rekel, da ne bo nič napotovalo, švajcarski kanton Tesin od duhovnega sodništva Milanske in Komeške škofije ločiti, če popred avstrijska vlada in Milanski in Komeški škof v to dovolijo. Kanton Tesin se namreč že več časa poganja, to ločitev doséči. — Razni časniki so pisali, da je nek pastir v francozki vasi Senlis navado imel, živim živalim kri izpivati, ko jim je vrat prerézal. Te dni je stal ta mladi kervoserkovec pred sodniki. Prašan, zakaj je tako neusmiljeno délal, je odgovoril, da v celem životu strašne bolečine čuti, in da je mislil, da se bo z gorko kervjó ozdravil. Sodnija je bila misli, da je treba na fanta oestro paziti, in zaperla ga je za dvé léti, da se poboljša.

Morska tihota.

Na višini Tarkankub.

(Sonet Mickievičev.)

Že stežki se ziblajo komaj od vetrova,
Igrá si z nedrom mirnim voda nebučéca,
Kakor nevesta mlada, ktere san je sreča,
Zbudi se da zazdihne in zadremlje znova.

In jadra ko bandera po končanem boji
Dremljó na drevcih nagih; barka lahkokrila
Zibljá se ko prikuta bi z verigo bila,
Zdihne mornár, popotnih zasmehnó se roji.

O morje med živaljo tvojo tak veselo
Polip na dnu počiva, ko nebó se mrači,
Al roke dolge stega, ko ga mir obdaja.

O misel, hidro spomen ima tvoje žrelo
Ki spi, ko kriva sreča in vihar divjači,
Al, ko je serce mirno, kremplje va-nj zasaja.